

FASCINATIE VOOR HET VAK

Welke mening hebben de leden van de NVBK over hun vereniging? We vroegen het jongste en oudste lid naar hun ervaringen. Drijfveer in het werk van Ko Staneke (83) en Roel Arts (25) is de fascinatie voor het vak. De vereniging moet die fascinatie vooral blijven voeden, vinden zij. Met werkbezoeken, artikelen en een kritische onafhankelijke houding, zo vertelden zij desgevraagd aan Edith Koetsier en Dirk Dubbeling.

De fascinatie voor het vak is voor Roel Arts (25), werkzaam bij Team Kostenmanagement van ARCADIS in de infrasector, begonnen tijdens zijn stages bij verschillende adviesbureaus waar hij kort kennismaakte met het ramen van kosten. Hij volgde de opleiding 'Land- en watermanagement' op Hogeschool van Hall Larenstein te Velp met als opleidingsrichting 'Grond-, weg- en waterbouw'. In zijn laatste jaar doorliep hij een afstudeertraject bij ARCADIS en kon er direct na zijn afstuderen beginnen als kostenadviseur bij Team Kostenmanagement. Het in een vroeg stadium nadenken over uitvoeringsmethodes, de benodigdheden van materiaal, materieel en personeel en bijbehorende risico's voor een project interesseerde hem. Vooral het ramen van verschillende projecten, zowel in de beginfase als latere fases, geeft hem nog steeds veel energie.

WAT IS JE REDEN GEWEEST OM LID TE WORDEN VAN DE NVBK?

"Ik ben lid geworden in 2012, voornamelijk door aanbevelingen van mijn collega's bij ARCADIS, waar ik toen net werkte. Als kostenrammer ben ik vooral betrokken bij de beginfase van een project. Van de uitvoering van de werkzaamheden zie ik daarom veel minder. Om toch extra kennis op te doen van de wijze waarop een project daadwerkelijk uitgevoerd wordt, ga ik graag mee met projectbezoeken. Mijn collega's wezen me op de NVBK, die dit soort bijeenkomsten regelmatig organiseert. Naast projectbezoeken of bijeenkomsten leek het me interessant om ervaringen te kunnen horen van collega-kostendeskundigen en mijn eigen ervaringen met hen te kunnen delen. Vooral lid worden van de YOUNG-NVBK trok me erg aan omdat ik benieuwd ben naar ervaringen en werkzaamheden van andere jonge kostenramers binnen mijn sector."

VOLDOET DE NVBK AAN JE VERWACHTINGEN?

"Het lidmaatschap van de NVBK brengt mij nog niet volledig wat ik zocht. Hoewel ik het magazine erg interessant vind en de netwerkbijeenkomsten als leuk én nuttig ervaar, had ik meer verwacht van de activiteiten, projectbezoeken, lezingen en presentaties die ingaan op recente ontwikkelingen in het kostenvak. Ze zouden wat mij betreft vaker georganiseerd mogen

worden. Daarnaast was ik erg enthousiast over de YOUNG-NVBK, maar de eerste bijeenkomst waarvoor ik me had aangemeld werd afgelast vanwege te weinig belangstelling. Sindsdien wordt er helaas vrij weinig binnen de YOUNG-NVBK georganiseerd."

WAT IS DE GROOTSTE TOEGEVOEGDE WAARDE VAN DE NVBK ALS VERENIGING?

"Het faciliteren van de benodigdheden om ervaringen te kunnen delen met kostendeskundigen van zowel binnen als buiten je directe werkveld. Ook het leveren van een bijdrage aan de promotie van het vakgebied vind ik een grote toegevoegde waarde. Zeker omdat het vak nog steeds redelijk onbekend is bij velen. Een vereniging als de NVBK kan hier veel in betekenen."

WAT IS DE GROOTSTE VERANDERING DIE DE AFGELOPEN JAREN BINNEN JE VAKGEBIED HEEFT PLAATSGEVONDEN?

"Ik ben nu twee jaar werkzaam binnen dit vakgebied en daarvan was vooral in het eerste jaar erg veel nieuw voor mij. Een grote verandering is voor mij

daarom lastig te benoemen. Wel zijn er een aantal ontwikkelingen binnen het vakgebied waar ik tijdens mijn werk mee te maken heb. Zo houden wij ons als team steeds meer bezig met vraagstukken over levensduurkosten. Vooral in een vroeg stadium van een project, wanneer er nog een afweging gemaakt moet worden tussen meerdere varianten, wordt steeds vaker om een LCC-raming gevraagd, en anders wordt het wel door ons geadviseerd. Een juiste afweging, op basis van kosten, kan namelijk alleen gemaakt worden als ook de te verwachten kosten na realisatie in beeld zijn.”

IS DEZE VERANDERING OOK TERUG TE VINDEN IN DE OPLEIDINGEN DIE NU WORDEN AANGEBODEN?

“Voor mijn gevoel is het aanbod aan opleidingen met betrekking tot kostenramen over het algemeen de laatste tijd erg toegenomen. Daarnaast hoor ik ook steeds vaker dat kostencalculatie is opgenomen als lesmateriaal in civiele opleidingen. Toen ik een paar jaar geleden nog studeerde werd daar vrijwel geen aandacht aan besteed. Ook van vrienden en kennissen die andere civiele opleidingen volgden hoorde ik daar nooit iets over. Alleen tijdens mijn stages en bij het afstuderen ben ik hiermee in aanraking gekomen, wat toch wel vreemd is gezien het feit dat inzicht in kosten in verschillende fases bepalend kan zijn voor het doorgaan van een project. Tegenwoordig kom ik echter steeds vaker cursussen en opleidingen tegen over dit vakgebied en regelmatig wordt hierbij ook aandacht besteed aan Life Cycle Costs. Dat lijkt me een goede ontwikkeling.”

HOE ZIE JE DE TOEKOMST VOOR DE BOUWKOSTEN-DESKUNDIGE IN 2020?

“Ik denk dat een bouwkostendeskundige in 2020 zich nog meer zal profileren als adviseur en zich iets minder zal bezighouden met het echte calculatiewerk. Door nieuwe ramingsmethodes en de ontwikkeling van BIM, waardoor eenvoudiger en sneller informatie uit een ontwerp gehaald kan worden, zal het ramingswerk minder tijd in beslag nemen en zal de rol van de kostendeskundige wellicht meer nog meer veranderen naar een adviseursrol.”

WAT ZOU DE NVBK MOETEN VERANDEREN OM HAAR LEDEN MEER VAN DIENST TE ZIJN?

“Voor mij persoonlijk zou het erg leuk zijn als de YOUNG-NVBK weer volledig opgepakt wordt en nieuwe activiteiten gaat organiseren. Daarnaast vind ik de stukken in het tijdschrift altijd erg interessant. Hier zouden er wat mij betreft ook meer van op de site terug mogen komen.”

Ko Staneke is volgens de administratie van de NVBK het oudste verenigingslid. Hij is 83 en woont het grootste deel van het jaar in Spanje. In 1972 richtte hij een eigen bureau op, dat door zijn zoon Fulco is voortgezet. Hij heeft een rijk arbeidsverleden waar menig bouwkostendeskundige jaloers op zal zijn. Hij werkte pro deo mee aan alle Ronald McDonald-huizen, en werd als adviseur ingehuurd voor projecten van Nelson Mandela en andere internationale staatshoofden. In samenwerking met het Royal Institute of Chartered Surveyors (RICS) draaide hij grote projecten en voor de Stichting Architectenonderzoek Gebouwen Gezondheidszorg ontwikkelde hij de St.A.G.G.-methode. De St.A.G.G. methode is ontstaan mede door Staneke's inbreng van van de Ci/SfB methode, welke later is vertaald in NL/SfB Bouwclassificatie. Zestien jaar was hij betrokken bij het Conseil Européen des Economistes de la Construction (CEEC). 20 jaar geleden is Staneke geridderd als “Ridder in de Orde van Oranje Nassau” mede wegens deelneming bij de ontwikkeling van het beroep Bouwkostendeskundige.

Zijn opleiding bouwkunde volgde Ko bij de St. Jozef Gezellen, een katholieke opleiding tussen HTS- en TU-niveau in. Daarna schoolde hij zich bij middels diverse postdoctorale opleidingen aan de (toen nog) TH Delft en de RICS-opleiding in Engeland. Zijn fascinatie voor het vak is dat je een actieve bijdrage kunt leveren aan het bedenken van mooie oplossingen. Zijn leus op de achterkant van zijn visitekaartje was: “De wereld is mijn werkterrein.”

WAT IS UW REDEN GEWEEST OM LID TE WORDEN VAN DE NVBK?

“Ik ben een van de oprichters van de NVBK, samen met Henk te Velde en Dirk Boes. De oprichtingsvergadering vond plaats in de bestuurskamer van Ajax in stadion De Meer in 1974 tussen de Europa-bekers en de Wereldbeker. De reden van oprichting was dat we een club wilden van onafhankelijke adviseurs. Er speelden uitvoeringsbelangen en er waren samenwerkingen met architectenbureaus ontstaan. We wilden echter onafhankelijk advies kunnen geven en door onderlinge studie verdieping in het verklaren van prijsverschillen bereiken. Mede dankzij free publicity in bouwbladen – vooral de redactie van het blad BOUW heeft ons flink geholpen – hebben we onze achterban kunnen bereiken. Later is ook een goede samenwerking met het blad Misset Bouw en Misset Bouwkosten ontstaan in samenwerking met redacteur De Graaf.”

HEEFT DE NVBK GEBRACHT WAT U ZOCHT?

“Ja, heeft zeker wat gebracht toen de vereniging en het vak het professioneler werden. Maar toen ook medewerkers van architectenbureaus en aannemers lid mochten worden trad er verwatering op. De doelstelling was een vereniging met onafhankelijke leden die niet gebonden

waren aan een werkgever of opdrachtgever, om zodoende objectieve berekeningen te kunnen maken en objectieve adviezen te kunnen geven. Omdat de meeste NVBK leden in loondienst zijn en dus niet onafhankelijk, kunnen zij teruggefloten worden door hun werkgever. Hierdoor kan de NVBK geen erecode publiceren. Een erecode zou een meerwaarde aan de rol van de bouwkostenskundige geven. Vroeger werd je beëdigd, maar na afschaffing daarvan is verval van de beroepsgroep ingetreden.”

WAT IS DE GROOTSTE TOEGEVOEGDE WAARDE VAN DE VERENIGING?

“Vroeger was de onafhankelijke status van het beroep de grootste toegevoegde waarde. Ik pleit voor meer eenheid en vind niet dat iedereen de kracht van zijn eigen toke moet promoten. De vereniging moet een professionelere uitstraling krijgen met een bestuur dat standpunten inneemt. Maak een bouweconoom voorzitter, zodat een andere visie en manier van besturen binnen de vereniging komen.”

WAT IS DE GROOTSTE VERANDERING DIE DE AFGELOPEN JAREN BINNEN UW VAKGEBIED HEEFT PLAATSGEVONDEN?

“Automatisering is de grootste verandering. Vanaf dat moment konden constructies en kosten eenvoudig worden doorgerekend en onderling worden vergeleken. Helaas heeft de nieuwste ontwikkeling, de introductie van het bouwinformatiemodel BIM, nu veel in de melk te brokkelen. Het prijzenboekje wordt voor waar aangenomen, er wordt niet gecontroleerd of het prijsniveau correct is en kengetallen zijn niet herkenbaar genoeg. Ik wil de NVBK adviseren om deze ontwikkeling te onderzoeken en een duidelijke mening hierover te ontwikkelen.”

IS DEZE VERANDERING OOK TERUG TE VINDEN IN DE OPLEIDINGEN DIE NU WORDEN AANGEBODEN?

“Ja, de automatisering heeft zeker doorgewerkt in de opleidingen. Ze zijn echter momenteel van een te laag niveau. De studenten aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen zouden zich meer moeten verdiepen in de NL/SfB-methodiek.”

HOE ZIET U DE TOEKOMST VAN DE BOUWKOSTEN-DESKUNDIGE IN 2020?

“De toekomst ziet er voor de bouwkostenskundigen somber uit. De NVBK moet daar verandering in brengen door een vuist maken tegen BIM. De leden moeten zelf uniforme begrotingen maken en uniforme analyses opstellen. Om de bouwkostenskundige meer aanzien te geven, zou hij bijvoorbeeld iedere vijf jaar een analyse moeten publiceren. Zo laat je zien waar je als vereniging staat. Daag de leden uit om bepaalde kwaliteit te leveren, zodat de club sterker wordt. De rol van Bouwkosten

moet naar mijn idee hoger in de hiërarchie van de bouw-nijverheid worden geplaatst, als voorbeeld: vaak worden bouwkostenskundigen ingeschakeld als redder in nood, maar als je hoger in de hiërarchie komt, kan je veel beter tot je recht komen. Wie van onze collega's krijgt bijvoorbeeld de opdracht om een locatieonderzoek te verrichten of mag het programma van eisen schrijven van een opdrachtgever, dat zijn er naar mijn mening erg weinig.”

WAT ZOU DE NVBK MOETEN VERANDEREN OM HAAR LEDEN MEER VAN DIENST TE ZIJN?

“Het bestuur moet een vuist maken en de vereniging moet stelling nemen ten aanzien van bepaalde zaken om het vak weer op de kaart te zetten en de waarde van de bouwkostenskundige te benadrukken. We zijn geen calculators die alleen zaken uitrekenen. We geven ook advies op het gebied van materiaalkeuze en constructiewijze ten voordele van het project. Ik zou graag zien dat het aspect onafhankelijkheid van bouwkostenskundige gepromoot wordt. Dan krijg je pas echt advies! Kostenadvies afkomstig van een bouwkostenskundige die aan een aannemer is gelieerd vergroot de kans dat deze advies geeft dat voor de aannemer financieel goed uitvalt, maar het project niet ten goede hoeft te komen. Een tweede wens is: zorg voor een boekwerk met alle materialen, maar ook met het soortelijk gewicht van de materialen, zodat de discussie niet alleen over de prijs gaat, maar ook over de uitvoering van de constructie. Neem de Haagse tramtunnel. De bouw van dat project heeft 270 dagen stil gelegen, omdat er haarscheurtjes in het beton waren ontstaan, waardoor grondwater naar binnen lekte. Het adviesbureau Van de Toorn uit Haarlem BV en een team van B&W Toezicht afd. Tunnelbouw en Staneke Bouwkostenmanagement bv werd gevraagd aan te schuiven bij de arbitragecommissie. De klus was in 8 weken opgelost.” ←